

Kleine monumenten (21)

Fabriekspijp Museum Jannink

Leo Nijkamp

Anzicht uit collectie

Leo Nijkamp

De fabriekspijp van Museum Jannink v/h Textielmuseum aan de Haaksbergerstraat 147 herinnert aan het textielverleden van Enschede. Meer dan veertig grootondernemingen boden voor de oorlog werk aan 11.000 mensen. Torenhoge schoorstenen bepaalden het stadsbeeld. Zij bliezen de vrijkomende rookgassen bij de stoomaandrijving de lucht in. Maar dit vrijwaarde de huisvrouw niet steeds van roetneerslag op het goed aan de waslijn. Dit hing van de windrichting af.

De bakstenen gevaarten moesten de zwaarste stormen kunnen trotseren. Het stelde bijzondere eisen aan de constructie. Daarin hadden zich slechts vijf bouwbedrijven in het land gespecialiseerd. Bij de neergang van de bedrijfstak kwamen steeds meer fabrieken leeg te staan. Er gingen jaren overheen voordat de gebouwen een nieuwe bestemming kregen of werden afgebroken. De fabrieksschoorstenen hadden hun functie al lang verloren. Zij moesten geleidelijk het veld ruimen. De pijp achter Museum Jannink is blijven staan als herinnering aan de periode waarin Enschede groot werd.

De pijp is blijkens het opschrift in 1900 gebouwd en dus bijna een eeuw oud. Aan de oostkant van het complex liep destijds de spoorlijn naar Ahaus met een door slagbomen beveiligde kruising van de Haaksbergerstraat.

Vrijwel alle leegstaande fabrieken zijn inmiddels door de sloopkogel neergeslagen.

De vrijgekomen terreinen – vele voetbalvelden groot – zijn weer grotendeels bebouwd. Jannink is bewaard gebleven. Behalve het museum zijn er woongelggheden ingericht.

Reacties van lezers

Aangezien n Sliepsteen nr. 59 een themanummer was, zijn enkele reacties van lezers blijven liggen voor dit nummer.

In de rubriek *Reacties van lezers* in nr. 58 van n Sliepsteen betreffende het uitreiken van de pedagogische

penning van de gemeente Enschede is een betreurenswaardige en ernstige fout geslopen: de tekst voor het juiste bijschrift bij de foto in nr. 57, blz. 13 is afkomstig van mevrouw Bout-Lugt, *echtgenote* van oud-wethouder Bout.